

Як відмічає С.П. Погребняк, сутність рівності перед законом полягає і у вимозі однакового ставлення до людей, не зважаючи на те, що вони різні та вимагає застосування права без винятків до будь-кого, незважаючи на особистість: 1) унаслідок нормування прав кожен наділений рівною мірою правами і обов'язками, а державній владі забороняється використовувати право в інтересах або на шкоду окремій особі; 2) ніхто не може бути звільнений від обов'язку та від відповідальності на рівних підставах з усіма іншими особами за правопорушення [5, с.83].

Важливе значення для реалізації правової рівності як вимоги чесної рівності можливостей має принцип недискримінації, що означає будь-яку заборону необґрунтованого відмінного ставлення до осіб, що заходяться в однаковій ситуації чи однакового підходу до осіб, що знаходяться в різних ситуаціях [цит. за: 5, с.87]. Це стосується і діяльності публічної адміністрації при розгляді та вирішенні адміністративної справи, де має бути однакове ставлення як до осіб, що знаходяться в подібних ситуаціях так і однаковість ставлення до осіб, що знаходяться в різних ситуаціях.

Як зазначають науковці, адміністративні рішення та дії повинні бути вчинені з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи при цьому несправедливій дискримінації. При цьому наголошуючи на тому, що саме «принцип недискримінації є ключовим у розумінні обґрунтованості рішень і дій публічної адміністрації, адже він заснований на функції вирівнювання, оскільки у силу певних життєвих обставин або особливостей особистого статусу є різниця у правовому положенні осіб» [7, с.158].

Слід відмітити, що у праві Європейського Союзу принцип рівності (недискримінації) полягає у «забороні нерівного ставлення до ситуацій, які можуть бути порівняні, або рівне ставлення до нерівних ситуацій, якщо подібне ставлення не може бути виправдане об'єктивними причинами» [6, с.329-330]. Принцип рівності є основоположним не лише в праві Європейського Союзу, а застосовується в Європейському суді з прав людини, а також закріплений у більшості міжнародно-правових актів.

Принцип рівності в адміністративній процедурі покликаний врегульовувати відносини між суб'єктами владних повноважень та фізичними і юридичними особами, тобто вирівнювати їх правове становище, оскільки суб'єкти владних повноважень хоч і мають більші важелі впливу, але саме завдяки даному принципу ці відносини мають бути врегульовані (вирівнюватися) при здійсненні адміністративної процедури.

Даний принцип має на меті також однаковість розгляду та вирішення подібних адміністративних справ публічною адміністрацією та недопущення будь-якого нерівного поводження до особи або групи осіб.

Отже, принцип рівності в діяльності публічної адміністрації при здійсненні адміністративної процедури покликаний встановлювати рівність всіх перед законом, забезпечувати однакове ставлення до всіх без винятку та будь-яких безпідставних обмежень і не допускати жодної дискримінації та вирішувати подібні адміністративні справи однаково.

Список використаних джерел.

1. Адміністративно-процедурний кодекс України: Проект (неофіційний текст): від 03.12.2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=44893
2. Гордєєв В. Реалізація принципу рівності в адміністративних процесуальних правовідносинах / В. Гордєєв // Право України. – 2010. – № 11. – С. 128-134 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/pruk/2010_11/17.pdf
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон від 06 липня 2005 року №2747-IV [Текст] // Офіційний вісник України. – 2005. – №32. Ст. 1918.
4. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України.-1996.-№30.-ст.141.
5. Погребняк С.П. Основоположні принципи права (змістовна характеристика): Монографія. – Х.: Право, 2008. – 240 с. Погребняк С.П. Основоположні принципи права (змістовна характеристика): Монографія. – Х.: Право, 2008. – 240 с.
6. Принцип рівності у праві: теорія і практика: монографія / передмова акад. НАН України Ю.С. Шемшученка; за заг. ред. Н.М. Оніщенко. – К.: Вид-во «Юридична думка», 2014. – 380 с.
7. Публічне урядування, права людини і демократія: регіональний зріз євроінтеграції: монографія / [Т.О. Карабін, Я.В. Лазур, М.В. Менджул, П.А. Трачук та ін.]; за заг. ред. М.В. Савчина. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2015. – 320 с.

КУТУЗОВА НИНА ГРИГОРЬЕВНА

*доцент кафедри правоведення Одеського політехнічного університета,
к.и.н., доцент*

ПРАВОВАЯ КУЛЬТУРА В СФЕРЕ УПРАВЛЕНИЯ

Построение правового демократического государства – этой конституционной цели нашего общества, – находится в прямой зависимости от правовой и политической культуры в первую очередь управленческого аппарата, а потом от правовой культуры гражданского общества в целом. От профессионализма управленца, как проводника политики государства, зависит не только авторитет власти, эффективность реализации стратегических целей страны, но и социальное самочувствие, политическое и правовое сознание общества.

Сегодня в Украине формируется качественно новая государственная служба, которая строится на принципах законности, профессионализма, компетентности с учетом подконтрольности, подотчетности государственных служащих, ответственности каждого из них за выполнение своих обязанностей.

Можно принимать множество самых демократических и справедливых законов, но если они не будут выполняться, то никакой речи о правовом государстве быть не может. Кардинальное обновление законодательства страны выдвигает новые требования к правовой культуре управленца. Отсюда вытекает необходимость дальнейшего

совершенствования правового обучения: правовые знания обладают значительным воспитательным потенциалом. Законопослушность, не знающая исключений ни для кого, – от рядового гражданина до главы государства, – обеспечивает и реализует всевластие закона, то есть то главное и необходимое начало, которое предопределяет правовой характер государства. Думается, что национальной идеей Украины, объединяющей более 130 наций и народностей, может стать идея создания правового государства. Построение такого государства является главной целью, провозглашенной Конституцией Украины. Оно связано не только с законотворческой деятельностью Верховного Совета, но и с работой правоохранительных органов.

Демократию невозможно установить декретным путем, поэтому модернизация управленческого аппарата должна сопровождаться соответствующими изменениями, в частности, укреплением идеалов демократии, права, гражданского долга. Насущной потребностью, которая обусловлена административной реформой, является создание кадрового потенциала, который служил бы народу Украины, квалифицированно, компетентно защищал права, свободы и законные интересы каждого гражданина, честно, добросовестно и этично выполнял служебные обязанности на порученных ему участках государственной службы. Качество деятельности государственного служащего, его интеллектуальные возможности, политическое поведение непосредственно влияют на авторитет государства в глазах рядового гражданина, а также на создание имиджа страны в глазах мирового сообщества.

Правовые характеристики управленца, его законопослушность имеют отношение не только к проблеме правового государства, но и к еще одной конституционной цели – строительству социального государства, где права и свободы гражданина признаются наивысшей социальной ценностью, а гарантия этих прав и свобод, как подчеркивается в третьей статье Конституции Украины, определяет содержание и направленность деятельности государства. Социальное государство на основе признания приоритета прав и свобод человека ставит себя на службу гражданского общества.

Необходимо четко сознавать, что без правовой культуры политика и демократия могут стать открытой борьбой за власть, когда существует вседозволенность. Не достаточно, чтобы их ценности признавали абстрактно, необходимо ввести их в жизнь. Здесь – широкое поле деятельности для управленческого аппарата. Важнейшим социальным измерением личности управленца должен стать уровень его правовой культуры, то есть знание и, главное, соблюдение закона на основе его необходимости и справедливости.

Список использованных источников.

1. Конституция Украины, принята на пятой сессии Верховной Рады Украины 28 июня 1996 года. – Харьков: «Одиссей», 2011.
2. Луговий В. Адміністративна реформа в Україні і політична культура\ Вісник УАДУ. – 1998. – № 2.
3. Плотников И.И. Правовая и политическая культура: проблемы и перспективы. – Харьков: «Одиссей», 2015.

ЛУКАШУК НАТАЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

аспірант кафедри державознавства і права НАДУ при Президентіві України

ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ

Погоджуючись із усталеною думкою, що правове регулювання – це здійснюваний за допомогою системи правових засобів (юридичних норм, правовідносин, індивідуальних приписів та ін.) результативний, нормативно-організаційний вплив на суспільні відносини з метою їхнього впорядкування, охорони, розвитку відповідно до суспільних потреб [4, с. 210] слід зазначити, що здійснюваний державою впорядковувачий вплив на суспільні відносини має забезпечувати певний результат. Натомість відсутність бажаного результату певною мірою постає критерієм «проблемності» правового регулювання. Визначення ключових моментів цієї проблемності у будь-якій сфері суспільної життєдіяльності має враховувати принципове розуміння правового регулювання державного управління Г.В.Атаманчуком як поєднання соціологічного, нормативного та практичного аспектів [1, с.205]. Повною мірою це стосується і сфери енергоефективності.

Основною причиною виникнення проблеми відсутності системної законодавчої бази забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів є недосконалість правових норм чинного Закону України „Про енергозбереження» [5]. Згаданий закон, як більшість законів прийнятих у перші роки незалежності України був спрямований у першу чергу на декларацію певних принципів державної політики та їх подальше втілення та реалізацію шляхом прийняття підзаконних актів від Указів Президента України та постанов Кабінету Міністрів України до відомих регуляторних актів. Недосконалість положень закону зумовлює неефективність підзаконних актів з питань енергозбереження і енергоефективності

Вищезгадані обставини роблять правове забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів досить уразливим.

Досягнення інтенсивного зниження енергоемності ВВП можливо за умови створення правових підстав, які б зобов'язували суб'єктів господарювання забезпечити відповідний рівень енергоефективності в усіх галузях суспільного виробництва, уникаючи безпосереднього втручання в господарську діяльність.

Слід зазначити, що в Україні не забезпечується системний підхід до вирішення проблем ефективного використання енергетичних ресурсів. До останнього часу проблеми енергоефективності, які є ключовими в реалізації енергетичної політики багатьох країн світу, не стали предметом постійної уваги на державному рівні. Розвинуті держави, досягнувши вражаючих успіхів у сфері енергозбереження, зосередили свою увагу на більш складних завданнях – реалізації програм енергоефективності, які в останні роки стали одержувати усе більш яскраво виражений екологічний характер.